

Kaupunginhallitus

Viite Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi terveydensuojelulain muuttamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Elinvoima- ja ympäristötoimialan lausunto

Terveydensuojeluviranomainen lausuu terveydensuojelulakiin esitetyistä muutoksista säännöksittäin seuraavasti:

16 a §:n 7 kohdaksi ehdotetaan uutta määritelmää lämpimästä käyttövedestä. Esityksen mukaan tässä laissa lämpimällä käyttövedellä tarkoitetaan myös muusta vedestä kuin talousvedestä lämmitettyä vettä. Tällaisia vesiä voivat olla esimerkiksi leirintäalueiden pesutilat, joihin johdetaan lämmitettyä luonnon vettä. Lämpimän käyttöveden määritelmää tulee tarkentaa, koska juomavesidirektiivi ei koske luonnonvesiä.

17 b §:ssä esitetään, että tuotteiden laadunvalvonnasta säädetään terveydensuojelulaissa. Epäselväksi esityksessä jää, että mikä viranomainen vastaa jatkossa tuotteiden laadunvalvonnasta. Tässä yhteydessä on syytä tarkentaa, että vaikka asiasta säädetään terveydensuojelulaissa, on valvova viranomainen edelleen Turvallisuus- ja kemikaalivirasto. Pykälässä esitettyä lausetta "Poiketen siitä, mitä 2 momentissa säädetään, veden käsittelyssä voidaan käyttää mikrobien kasvua lisääviä aineita, jos se on käytettävän aineen nimenomainen tarkoitus." tulee tarkentaa.

18 a §:n mukaan vedenjakelualueen rajausta koskeva tieto on ylläpidettävä aluemaisessa paikkatietomuodossa ja kunnan terveydensuojeluviranomaisen on huolehdittava siitä, että vedenjakelualueen rajauksen aluemainen paikkatietomuoto toimitetaan Suomen ympäristökeskukselle Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston erikseen määrittelemällä tavalla. Tässä yhteydessä on huomioitava, että useimmilla talousvettä toimittavilla laitoksilla ei ole osaamista laatia ja ylläpitää paikkatieto-ohjelmia. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että vastuu asiasta jää täysin kunnan terveydensuojeluviranomaisen vastuulle. Pykälän sanamuoto luo myös mahdolloman vaateen, jonka perusteella terveydensuojeluviranomaisen tulisi valvoa vesilaitosten ja Suomen ympäristökeskuksen välistä tietoliikennettä.

19 c §

Esitys laajentaisi ensisijaisena tilana käytettävien rakennusten vesilaitteistoille tehtävää riskinarvioinnin valvontaa ja siihen liittyviä mahdollisia lisätutkimusveloitteita kuten tarvittavien näytteiden ottamista erityisesti legionellariskin kartoittamiseksi. Vesilaitteistoille tehtävä laajempi riskinarviointi lisää kouluttautumista ja perehtymistä vesilaitteistojen parempaan tuntemiseen. Juomavesidirektiivi 10 artiklassa säädetyn mukaisesti toimenpiteitä, mukaan luettuna seuranta, on suunnattava ainakin Legionella-bakteerin aiheuttaman riskin poistamiseksi tai vähentämiseksi. Legionella-näytteenotto on aikaa vievää ja se tehdään sekä kylmästä ja lämpimästä vedestä. Esityksestä jää epäselväksi ovatko elintarvikehuoneistot ensisijaisena tilana käytettäviä huoneistoja.

20 §:n mukaan kunnan terveydensuojeluviranomaisen on huolehdittava siitä, että sellaisten kiinteistöjen, joita ei ole liitetty talousvettä toimittavan laitoksen vesijohtoon, omistajat tai haltijat saavat tarvittaessa riittävästi tietoa mahdollisuuksista poistaa talousveden laatua mahdollisesti heikentäviä tekijöitä. Pykälää laatiessa on huomioitava, että kunnan terveydensuojeluviranomaisella ei ole sellaista rekisteriä, jossa olisi tiedot yksityiskaivoista pykälän vaatimaa tiedotusta varten.

Vaikutukset kuntatalouteen – kunnan terveydensuojeluviranomainen:

Esityksen mukaan riskienhallintaan osallistumisesta arvioidaan aiheutuvan kuntien terveydensuojeluviranomaisille yhden lisätyöpäivän vuotuinen lisäresurssitarve valvontakohtetta (vedenjakualueutta) kohden. Arvion mukaan ensisijaisten tilojen valvonnasta johtuva vuosittainen lisäresurssitarve kuntien terveydensuojelun valvontaan olisi yksi henkilötyöpäivä valvontakohtetta kohden. Tämä arvio ei ole realistinen, kun otetaan huomioon lakimuutoksen tuoma työmäärä liittyen muun muassa riskienhallintaan ja -arvioihin. Lisäresurssitarpeen laskennassa ei ole otettu huomioon lisäkoulutustumista, eikä paikkatietotyöhön ja Legionella-näytteiden ottoon ja tulosten käsittelyyn kuluvaa aikaa, eikä mahdollista tiedottamista yksityiskaivojen omistajille. Mikäli elintarvikehuoneistot katsotaan ensisijaisiksi tiloiksi, lisää se olennaisesti resurssitarvetta. Lisäksi henkilöstöresursseihin vaikuttavat kaikki muut direktiivin mukaiset muutokset, jotka vaativat aikaa niihin perehtymiseen, koulutautumiseen ja toteuttamiseen. Todellinen lisäresurssitarve on moninkertainen, eikä lakimuutoksen myötä kasvavaa kunnan terveydensuojeluviranomaisen lisääntyvää työmäärää tule aliarvioida. On myös huolehdittava siitä, että lisäresurssit lain muutoksen myötä kunnissa toteutuvat ja ohjautuvat terveydensuojeluviranomaiselle